

HÖGSKOLAN I GÄVLE

UTBILDNINGSPLAN

AVANCERAD NIVÅ

SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEPROGRAMMET
- INRIKTNING DISTRIKTSSKÖTERSKA

Programkod: VASDM

Fastställd av HVS-nämnden 2006-10-26

Reviderad av HVS-nämnden 2007-02-01

Utbildningsplan

**Specialistsjuksköterskeprogrammet
- inriktning distriktssköterska, 75 hp**

(Graduate Diploma in Primary Care Specialist Nursing, 75 ECTS)

**Denna utbildningsplan gäller för studerande antagna höstterminen 2008
eller senare.**

**SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEPROGRAMMET
- INRIKTNING DISTRIKTSSKÖTERSKA,
vid Högskolan i Gävle**

1 Övergripande uppläggning

Specialistsjuksköterskeexamen med angiven inriktning uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om sammanlagt 75 högskolepoäng (hp). I utbildningen skall klinisk utbildning ingå, och omfattningen skall anpassas efter behovet för respektive specialområde och inriktning. Inom ramen för kursfordringarna skall studenten också ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete).

2 Mål

Utbildningens innehåll, längd och nivå regleras av följande dokument, vilka garanterar att genomgången utbildning svarar mot de kompetenskrav som ställs, de behörighetskrav som krävs för fortsatta studier samt EU:s krav på medlemsländerna.

2.1 Mål enligt Högskolelagen¹

Utbildning på avancerad nivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

2.2 Mål för specialistsjuksköterskeexamen enligt Högskoleförordningen

I högskoleförordningen, SFS 1993:100, anges de mål som gäller specialist-sjuksköterskeexamen generellt:

Mål

För specialistsjuksköterskeexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialistsjuksköterska.

Kunskap och förståelse

För specialistsjuksköterskeexamen med respektive inriktning skall studenten

---

¹ 1 kap. §§ 7, 9 (SFS 1992:1434)

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen, och
- visa fördjupad kunskap i planering, ledning och samordning av vård- och hälsoarbetet.

Färdighet och förmåga

För specialistsjuksköterskeexamen med respektive inriktning skall studenten

- visa fördjupad förmåga att självständigt och i samverkan med patient och närstående identifiera vårdbehov och upprätta omvårdningsplan,
- visa förmåga att leda och utvärdera omvårdningsåtgärder,
- visa fördjupad förmåga att initiera, genomföra och utvärdera hälsofrämjande och förebyggande arbete,
- visa förmåga att integrera kunskap samt analysera, bedöma och hantera komplexa frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att medverka vid och självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede, och
- visa vårdpedagogisk förmåga.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För specialistsjuksköterskeexamen med respektive inriktning skall studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

För specialistsjuksköterskeexamen med *inriktning mot distriktssköterska* skall studenten också

- visa förmåga att självständigt bedöma, planera, genomföra och utvärdera de åtgärder som behövs för att främja fysisk, psykisk och social hälsa hos patienter och förebygga uppkomsten av sjukdom och sjukdomskomplikationer,
- visa förmåga att observera och bedöma komplexa behov av vård, habilitering och rehabilitering hos patienter, och
- visa sådan kunskap som krävs för att ansvara för hälsoundersökning och vaccinationsverksamhet.

2.3 Övriga bestämmelser

I Allmänna råd från Socialstyrelsen 1995:5, Kompetensbeskrivningar för sjuksköterskor och barnmorskor anges specialområden och funktioner: Sjuksköterskans specialområde distriktsvård (distriktssköterska) omfattar för barn och ungdomar i olika utvecklingsstadier, vuxna och äldre inom – i de flesta fall – ett geografiskt avgränsat verksamhetsområde

- förebyggande arbete inklusive folkhälsoarbete samt
- undersökning, vård och behandling vid distriktssköterskemottagning samt i enskilda eller särskilda boenden av dels akuta och kroniska, medicinska, kirurgiska, psykiska eller socialmedicinska hälsoproblem, dels vanligt förekommande åldersrelaterade symptom och tillstånd.

Hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen styr distriktssköterskans arbete. Med utgångspunkt i dessa lagar måste en distriktssköterska kunna med ett etiskt förhållningssätt och i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet inom specialområdet

- ta initiativ till och vidta åtgärder som syftar till att främja hälsan och förebygga uppkomsten av sjukdomar hos enskilda och grupper
- ansvara för patientens omvårdnad
- ansvara för vissa och medverka vid undersökningar och behandlingar
- informera och undervisa barn, ungdomar, vuxna och äldre såväl enskilt som i grupp samt handleda och undervisa medarbetare och studenter
- följa, utnyttja och medverka i forsknings- och utvecklingsarbete samt initiera och leda utvecklingsarbete
- leda, planera och utveckla arbetet inom sitt arbetslag samt samarbeta med andra yrkesgrupper, organisationer och myndigheter
- medverka i omhändertagande och vård av skadade vid stora olyckor, katastrofer och krig

Distriktssköterskan måste i yrkesutövningen följa och kunna tillämpa de författningar, föreskrifter och andra regler som gäller inom specialområdet.

I Socialstyrelsens föreskrifter om kompetenskrav för sjuksköterskor vid föreskrivning av läkemedel, SOSFS 2001:16 (M), anges kraven för att få förskrivningsrätt

- legitimation som sjuksköterska med specialistsjuksköterskeexamen som omfattar 50 poäng / 75 högskolepoäng, inklusive 10 poäng / 15 högskolepoäng i farmakologi och sjukdomslära
- för att få förskrivningsrätten krävs vidare för distriktssköterskor att de tjänstgör som distriktssköterska inom landstingets eller kommunens primärvård eller hemsjukvård eller inom kommunens hälso- och sjukvård i övrigt enligt 18 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

EES-avtalet (DS 1992:34) är direktiv antagna av EG (Europeiska Gemenskapernas råd) (77/452-453, 90/658, 2005/36) för ömsesidigt erkännande av kompetensbevis inom anslutna medlemsstater för sjuksköterskor med ansvar för allmän hälso- och sjukvård.

Lag om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, SFS 1998:531. Bestämmelserna i denna lag gäller för personal som är verksam inom hälso- och sjukvården. Där står bl a att hälso- och sjukvårdspersonal ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Socialstyrelsens allmänna råd om omvårdnad inom hälso- och sjukvården, SOSFS 1993:17. Socialstyrelsens allmänna råd utgår från hälso- och sjukvårdslagen (SFS 1982:763) som fastslår att vård ska bygga på en humanistisk människosyn och antagandet om människors lika värde. Detta innebär bl a att ett genomtänkt etiskt förhållningssätt ingår i kraven på god omvårdnad. Omvårdnad ska vila på vetenskap och beprövad erfarenhet. Omvårdnaden kan vara dels allmän och kan utföras av all personal inom hälso- och sjukvården, dels specifik som kräver speciell kompetens med kunskap från olika ämnesområden. Kvalificerad specifik omvårdnad ingår i sjuksköterskornas utbildning och kräver utöver allmän omvårdnad kunskap om den aktuella sjukdomen och dess behandling.

3 Beskrivning av programmet

3.1 Huvudområden

Det huvudsakliga området är vårdvetenskap. Inom specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning distriktssköterska ingår vårdvetenskap 52,5 högskolepoäng och medicinsk vetenskap 22,5 högskolepoäng.

Progressionen i programmet sker genom en ökad komplexitet i innehållet i kurser och ökad självständighet för studenten i inhämtandet av kunskap. I programmet ingår ett självständigt examenarbete inom vårdvetenskap.

3.2 Undervisning och examination

3.2.1 Undervisning

Det pedagogiska synsättet bygger på att allt lärande är en aktiv dynamisk process som sker i samverkan mellan lärare och studenter. All undervisning och handledning ska utgå från att studenten tar eget ansvar för studierna och för aktivt kunskapssökande. Lärandet innebär att de teoretiska och praktiska kunskapsmomenten som kurserna innehåller ska integreras till användbara kunskaper och färdigheter hos varje individ.

Studenten ska också tillägna sig beredskap för förändringar och förmåga att ompröva sina kunskaper för att aktivt kunna medverka i utveckling och utvärdering av professionens kompetensområde. Olika undervisnings- och arbetsformer ska träna studenten i ett aktivt sökande efter kunskap, kritiskt tänkande och reflektion.

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, metodövningar, litteraturstudier, framställan av PM, seminarier samt studieuppgifter, individuellt och i grupp. Utöver salsundervisning förekommer undervisning via telebild och lärplattformar t ex Blackboard.

3.2.2 Examination

I programmet eftersträvas en mångfald av former för examination. Examination sker i samtliga kurser och omfattar både teoretisk och klinisk utbildning.

Examinationen kan ske i form av individuell skriftlig eller muntlig tentamen, genom examinationsuppgifter som löses individuellt eller i grupp, genom seminarier samt genom bedömning av kunskaper och färdigheter som studenten tillägnat sig under den kliniska utbildningen.

3.3 Klinisk/verksamhetsförlagd utbildning

Klinisk utbildning enligt EG-avtalet är den del av utbildningen som äger rum inom sjukhus och andra vårdinrättningar. Undervisningen bedrivs av sjuksköterskor med adekvat kompetens inom specialområdet. Klinisk utbildning kan bestå av verksamhetsförlagd utbildning, fältstudier och kliniska övningar. I den verksamhetsförlagda utbildningen ges studenten möjlighet att öva sin förmåga att, utifrån forskningsbaserade kunskaper, självständigt planera, genomföra och utvärdera omvårdnad med varierande svårighetsgrader. Studenten ges också möjlighet att öva sin förmåga till samarbete, samverkan och informationsutbyte med andra professionella inom och utanför den egna organisationen.

Förhållandet mellan teoretisk och klinisk utbildning kan ses som ett samspel mellan vetenskap, teknik och handling. Studieuppgifter ingår i syfte att integrera detta samspel av kunskaper eftersom teoretisk och klinisk utbildning utgör varandras förutsättningar. Genom att betona integration och personlig utveckling ökar studenten sin handlingsberedskap inför kommande yrkesfunktion.

3.4 Studentinflytande

Till programmet finns det ett branschråd vilket består av företrädare för yrkeslivet, lärare samt studenter. Branschrådet är rådgivande och programansvarig är ordförande. Gefle Studentkår utser studentrepresentanter.

Olika former av kursutvärderingar tillämpas där studenterna medverkar. Utvärdering av hela utbildningsprogrammet görs i slutet av utbildningen.

3.5 Internationalisering

Den som önskar genomföra del av sitt utbildningsprogram i annat land kan ansöka om detta. Institutionen för vårdvetenskap och sociologi har tecknat avtal eller har utvecklat samarbete med andra utbildningsenheter i Norden, samt med vissa länder i Europa.

3.6 Hållbar utveckling

Med hållbar utveckling menas att befrämja hälsa och god miljö för nuvarande och kommande generationers behov. I programmets kurser ingår kunskaper om hälsa och livskvalitet i syfte att främja människors välbefinnade och att medvetandegöra miljöns betydelse för den egna och för kommande generationers hälsa.

3.7 Övriga aspekter

I programmet belyses människan utifrån fysisk, psykiskt, socialt, andligt och kulturellt perspektiv varmed jämställdhet och genus är ett återkommande inslag i kursernas innehåll.

4 Kurser inom programmet

Årskurs 1.

Period	Kurskod	Kurs / Kursnamn	Högskole -poäng	Nivå	Huvudområde /Huvudämne
1.1	VV260D	Kurs 1 Omvårdnad med inriktning mot folkhälsa och folkhälsoarbete bland vuxna och äldre	7,5	A	Vårdvetenskap
1.1	MV260D	Kurs 2 Folksjukdomar	7,5	A	Medicinsk- vetenskap
1.2	VV261D	Kurs 3 Omvårdnad inom distriktssköterskans ansvarsområde.	7,5	A	Vårdvetenskap
1.2-1.3	VV262D	Kurs 4 Omvårdnad och utveckling av omvårdnad inom distriktssköterskans ansvarsområde.	15	A	Vårdvetenskap
1.3	VV263D	Kurs 5 Omvårdnad med inriktning mot folkhälsa och folkhälsoarbete bland barn och ungdomar	7,5	A	Vårdvetenskap
1.4	VV264D	Kurs 6 Självständigt arbete/Examensarbete inom distriktssköterskans kunskapsområde	15	A	Vårdvetenskap
Årskurs 2					
2.1	MV261D	Kurs 7 Farmakologi och sjukdomslära, Förskrivningsrätt	15	A	Medicinsk- vetenskap

I programmet ingår klinisk utbildning 18 hp varav 16,5 hp är verksamhetsanknuten utbildning (1,5 hp skolhälsovård, 4,5 hp barnhälsovård inom barnavårdcentral, 10,5 hp primärvård).

5 Behörighet

För behörighet att antas till specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning *distriktssköterska* ställs krav på, av Socialstyrelsen utfärdad, legitimation som sjuksköterska.

Därtill ställs krav på

- 120 p/180 hp sjuksköterskeutbildning.
- för de med sjuksköterskeutbildning mindre omfattning än 120 p/180 hp ställs krav på 10 p/15 hp vetenskaplig metod.
- yrkesverksamhet som sjuksköterska motsvarande minst 12 månaders heltidstjänstgöring.

6 Betyg

Betyg sätts på i programmet ingående kurser enligt gällande kursplan.

7. Examensbestämmelser

7.1 Examensbenämning

Specialistsjuksköterskeexamen med inriktning distriktssköterska

Student har även möjlighet att erhålla filosofie magisterexamen inom vårdvetenskap enligt målen i Examensordning bilaga 2, Högskoleförordningen 1993:100.

7.2 Examenskriterier

Specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot distriktssköterska uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 75 högskolepoäng. Därtill ställs krav på av Socialstyrelsen utfärdad legitimation som sjuksköterska.

För specialistsjuksköterskeexamen skall studenten ha fullgjort en verksamhetsförlagd del av utbildningen av en omfattning som är anpassad efter behovet för respektive inriktning.

Magisterexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 60 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 30 högskolepoäng med fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen. Därtill ställs krav på avlagd kandidatexamen, konstnärlig kandidatexamen, yrkesexamen om minst 180 högskolepoäng eller motsvarande utländsk examen.²

Självständigt arbete (examensarbete)

För specialistsjuksköterskeexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete)

För magisterexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha

---

² Undantag från kravet på en tidigare examen får göras för en student som antagits till utbildningen utan att ha haft grundläggande behörighet i form av en examen. Detta gäller dock inte om det vid antagningen gjorts undantag enligt 7 kap. 28 § andra stycket på grund av att examensbevis inte hunnit utfärdas. (SFS 2006:1053)

fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet för utbildningen.

7.3 Examensbevis

Student som uppfyller fordringarna för examen skall på begäran erhålla examensbevis. I examensbeviset skall utbildningens inriktning anges.

8 Övriga föreskrifter

8.1 Förnyat prov

Teoretisk utbildning

Studenter som ej utnyttjat eller underkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till fem omtentamenstillfällen. Student som inte blivit godkänd på kurs efter tre tentamenstillfällen (ordinarie tentamenstillfallet och de följande två omtentamenstillfällena) hänvisas till studievägledning. Om obligatoriska moment i en kurs inte är godkända bestämmer examinator formerna för förnyad bedömning.

Student som ej blivit godkänd efter två tentamina har rätt att byta examinator.

Verksamhetsförlagd utbildning

Student som underkänts i den verksamhetsförlagda utbildningen har rätt att genomgå förnyad utbildning en gång inom berört verksamhetsområde. Student som är underkänd efter förnyade utbildning hänvisas till studievägledning.

8.2 Studieuppehåll

Studievägledningen beviljar studieuppehåll utifrån Högskoleverkets föreskrifter.

Student som haft studieuppehåll och har följt tidigare utbildningsplan och som återupptar studierna har möjlighet att följa denna utbildningsplan utifrån en anpassad studiegång.